

Neuengen Spinnkunst

ОГШФТР

Puunpuulpuu Puuluu puulpuu le. Puunpuulpuu.

ԵՐԿՐՈՎԻ ՏԵՐ Հ. ԹԵ 63 :

ԶԱՐԴԱՐԱԿԱՆ

APPENDIX 5 QUADRAT PLOTS 1841

ԿԱՍՏԵՐԴԱՎՈՒԹՅՈՒՆ

25° Vyglibep :

Կորին Տարձըութեան Խղդէթ Վեհեմէտ
փաշային Եպարքոս անուանիլը հետագայ կելպովը
եղաւ :

Անցած շաբաթ առուու՞ ՇէֆՓիք պէյլը , Ակ
հափառ Ալքային քարտուղարներէն , Խախկին Եւ
պարքոս Պատուք փաշային քնակարանը զնաց , որ
արքայական Հրամանով ետ առնէ անկէց Տէրու-
թեան կնիքը՝ և եպարքութեան բարձր աստիճանին
յատկացնեալ փառաւոր նշանը : Կոյն ատենիլ ար-
քունի պալատին սենեկապետ Խզգէթ պէյլ՝ Ա . Բ .
Խզգէթ Աբէհէմու փաշային տանը զնաց , ու Վէ-
հափառ Արքային կողմանէ ; արքունական պալատը
հրամիրեց զանի , ուր տեղ երթալուն պէս Խպար-
քոս անոււանէ ցաւ :

կէս օրւան մօռ՝ և որ Այատբազմը Պաղչէ Գա-
րուսի ըստած տեղը եկաւ նաւով . Տէրութեան բո-
րբ մեծամեծ պաշտօնատարները՝ առաջին և երկ-
րորդ կարգի , ինչպէս և Շէյխիւլիսլամը՝ (որու
յառուկ հրաման ըստած էր Ահմադի Մքան առ
բանիս համար) հն գտնըւեցան , ու Վարդ-
րութեան հետ ընկերանալով՝ ուզգալի հարձրա-
գոյն Դուռը տարին զնա փառաւոր հանդէսով :
Դունդ մը զօրք առջենուն կերթաք զինւորական
նուազարամներով , ու բազմութիւն ժողովրդեան
լցւած էին նոյն փողոցներուն մէջ , ուսկից որ
հանդէսը կանցնէր , ոյս զքեղ տեսարանը զննելու
համար :

Երբոր հանդէսը մօտիկցաւ Խպարքոսի Դարանը ,
Տէրութեան ուրիշ գործակալները և բոլոր զօրս-
ալիսները զիմաւորեցին , ու մեծ պատռով իր տեղը
տարին բարձրապատճ փոխարքայն . ու յետոյ
խորհրդարանին սրահին մէջ Խզզէթ պէյը կար-
դաց արքայական հստաբանիը , որով ։ ։ Ահա
փաւութիւնը՝ Խզզէթ Մէհէմիտ փաշային յանձ-
նելով այս բարձրագոյն պաշոնը , կը պատռուիրէ-
անեւ , որ իրը իր բացարձակ տեղակալը , մեծ
ջանքով և զգուշութեամբ կաւալարէ Տէրութեան
ուրոր գործուեո՞ :

Նախկին Խպալքոս Բառով փաշային ալ եր
կամացը յանձնըւեցաւ, որ կամ իր գեղեց տունը
նակի և կամ բաղաքիս մէջ . ասկից յայտնի կե-
նանոյ որ իշխանութենէ ի յնալուն ամեննելին ուրիշ
պատճառ մը չի կայ ծերութենէն 'ի զատ և վա-
ռառողջ ընութենէն : Եւս պաշտօնատարը հիմա-
ու հիմա ուսուերա եւ ամենանու օն է ի

Կըսւի թէ արքայական գանձէն ամսական ալ պիտի տըրուի անօր:

Հասարակութեան մէջ կը զուբցըւի, որ մօտ օրեւ քանի մը երևելի պաշտօնաւուանելու ևս փոփոխութիւն պիտի ըլլայ. և թէ ՚Յ. ՚Տ. ՚Ա. ՚Ապարքուին պիտի յանձնըւի առ զործը :

Ասորիստոնի աղետալի անցքերուն համար ,
Տիւրգիներուն և Վարոնիդներուն մէջ , Բարձրա-
գոյն Դրան պաշտօնատարները մեծ խորհուրդ մը
ըրբն մօտերա , յատկապէս քննելով այս գործը և
հարկաւոր եղած միջոցները առաջարկելով խոր-
հըրգաբանին մէջ՝ այն երկրի խաղաղութեանը հա-
մար : Կես չենք զիտեր թէ ի՞նչ որոշմունք ե-
ղաւ յիշեալ ժողովոյն մէջ . հիմակուհիմայ այս
քան իմացան , որ հրամաններ կը պատրաստեն Վաս-
լիստանի գործակալներուն խրկելու , որպէս զի հոգ-
տանին Լիբանանու բնակիչները մէկզմէկը հետ
հաշտեցունեն որ բոլոր անկարգութիւններուն ա-
ռաջքը առնըւի : Կըսւի նաև թէ Բարձրագոյն
Դրան կառավարութիւնը միտք ունի թէ որ ասով
խաղաղութիւն ըրլայ , ալ եվելի ազգու միջոցներ
բանեցրնելու :

— Երեկ , ծովակալ Պ . Պանտիէրան պատիւ
ունեցաւ Ահափառ Ըլքային ներկոյանալու ,
Վշտրիացւոց դեսպանին ընկերութեամբը , և պա-
տիրագիւ նաւերուն հրամանատարներովը : Ա, որին
Ահափառւ թիւնը մեծ պատուով ընդունեց ըզ-
նս , և ցուցուց անոր իր սրտին հաճութիւնը Բ .
Պանտիւ ուղաճ հայութ Ա . Հ . Շ . Ա . Վ .

— Ուրբաթ օր հասաւ հոսելուն վսեմութիւն
Եպուապ փաշան, Ենդրիանուալուի մեւշիրը, ու
բուն համար կը ստուգեն թէ կանչըւեցաւ որ յա-
տուկ հրամաններ տըլւի իրեն բարեկարգութեանց
համար՝ ողն որ (ամանեան կաւավարութիւնը պի-
տի մոցունէ ան գաւառներուն մէջ : Ոմանք ուրիշ
պատճառ մը կուտան աս երևելի պաշտօնատարին
հոս գալուն, բայց ասոր վրայօք ստոյգ բան մը չի-
մացվելուն, բնաւ չի հաւատացւիր :

— (Հաստիքական Փրէկաթը Ո Էնէրէ Կոչւած
պիտի Նորոգւի Ո Եհափառ Արքային Հրամանովը :
Երդէն մէկ մեծ նաւ մը Եկաւ ասոր քովլը որ թըն-
դանօթ ները և բոլը կահ կարասիքը հոն պարպեն .
յետոյ նաւարանը պիտի մտնայ յիշեալ Փրէկաթը
ուր տեղ բարձրապատիւ ծովակալին հոգողու-
թեամբը ամեն բան պատրաստընեցաւ անիկա-
նոդունելու :

— Կառավարութեան շրդենաւը իւսքիւտար ա-
նուն, անցած շաբթու մեկնեցաւ զօրիքով է առնա-
ելթալու :

— Նաւարատնին մեջ մեծ փութով շարունակ կաշխատին նաև էրը զինելու . կըսւի թէ պատրաստ եղածնուն պէս դրւու խրկըւելու են , և բարձրա պատիւ ծովակալ Խաչիք փաշան հետը պիտի եր թոյ անոնց հրամայելու : Հասարակութիւնը՝ առ նաւերուն ուր խրկըւելը չի գիտնալով զանազան կար ծիքներ կընեն . և թէպէտ հաւանական է եղածել , որ Յունաստանի քանի մը առնեն , ՚ի վեր Շարքը դզն ՚Իրան ցուցուցած հակառակ վարմունքները մերջացընելու համար եղած ըլլայ , բայց աս ալ սոյոյ չէ . այսու ամենայնիւ Վալէխսի վերջին զիպ ածներուն մշջ Յունաստանի ընթացքը , և տաճ կաց կալրաւածներուն (միւլքերուն) համար եղած էջմին զատաստանը իրաւոյի կերպով չի կորելը՝ . ՚Իրանը մեծ տշտառթիւն տրւին : Կը հաստա ռնի թէ ՚ . ՚Իռուը առաջարկած է Յունաստանի ուերութիւննը՝ որ աս բաները դաշինքներուն համե լատ կատարելու է թէ չէ . ուստի անկէց պատաս տան առնելէն ետքը հարկաւոր եղած կերպով պի ոի շարքի :

Արյուսացւի նաև որ Յունաստան աղէկ գիտնացվի հաւատի օգուտանեթը , այլ չի ջանար առանց երկխցունելու . որովհետեւ Բ . Դ . Պ . Ր . աշխարհութիւնը իրաւացի է և դլիովին համեմատացինքներուն :

Յարգմանութիւնն հրովարտակներ՝ որ և ու կահա-
սաւութիւնը խրկեց իւ առ Եպսրբոսին Դղբէթ
քէշէմէտ փաշային . 19 շնչար 1257 , (26 նոյ-
մբեր 1841 :)

Եմ հաւատարիմ Ա Եզիր և բացարձակ փոխանորդ զսեթ, Ա Ե Հ է մէտ փառայ:

Պատշաճ դատելով որ նախկին եպարքոս Բառվագ
աշան՝ իմ Հարձրագոյն Դրանս վաղեմ. ի Աղջիբը հը-
ստարի իր պաշտօնէն, (որովհետև ծերացած է ու այ-
սէտև պէտք ունի հարկաւոր եղած հանգստութեանը
որ տանիլ) անոր տեղը քեզի ընտրեցի, իմ հաւատա-
մ և հոչակաւոր Աղջիբս, որ արդէն ծառայած ես
երաւթեանս ամենայն հաւատարմութեամբ՝ պինտ ե-
ելի գործքերու մէջ. և շատ աղէկ գիտես այն սկզբունք-
ը որու վրաս! Տիմեալ է իմ կառավարութիւնս, Աւ-
մն Աատրաղամ անուանելով զքեզ և իմ բացարձակ
իսանորդս, քեզի կը յանձնեմ բարձրագոյն և ընդհա-
ր կառավարութիւնը Տէրութեանս բոլոր գործքերուն,
Ք. Հաւատարիմ և արդարաւէր բարբովէ՝ հասաւ-

ԱՐԵՎԱՆԻ ԱՐԱՐԱՏԻ

տուն հիմն և անփոփոխ կանոն պիտի համարիսքեզի ոյդ
բարձր պաշտօնին մէջ, մեր սուրբ կրօնիքին պարզ սկզբ-
բունքները . ու անոր պատուերներուն զգուշութեամբ
հնագունդերով, չ ինչպէս և Տէրութեամս օրէնքներուն,
միաբանութեամբ մեծամեծ պաշտօնատարներուն և ու-
րիշ գործակալներուն, որոնց ներկայ գըտնլովիլը հար-
կաւոր է, անդադար պիտի հոդ տանիս քաղաքական և
զինուրական կառավարութեամբնակ հարձրագոյն Դը-
րանս ուրիշ հարկաւոր եղած գործերուն, մասնաւորա-
պէս անանկ գործքերուն որ նոր օրինադրութեամբ կը
վերաբերին . ու մեծ եռանդով պիտի աշխատին որ աս
օրինադրութիւննքից ատենի մէջ օգտակար և հաճելի
պտուղներ առաջ գան :

Պարտիսնակ հորիկաւոր եղած միջոցները բանեցնել
բարեկարգութիւնը և բայաներուս հանդստութիւնը
հաստատ պահելու համար՝ ինչպէս և առ հասարակ
մայրաքաղաքիս և Տէրութեանս ուրիշ կողմերու բընակ-
չաց հանդստութիւնը :

¶ Երջապէս մեծ փոյթ ունենաս որ Տարձրադշյն Պը-
րանս ու տարի տէրութեանց մէջը եղած անկեղծ բարե-
կամութիւնը հաստատ մնայ :

Բարձրեալն Աստուած Համհեցի միշտ օշհել զա-
նոնք որ արդարութեամբ և Հաւաարամութեամբ կը ծա-
ռայեն Բարձրագոյն Վասնա ։ Ամէն :

ЧУДОВИЩА

Digitized by Google

Տիւրզները և Մարոնիները շարունակ տաելու-
թիւն մը ունէին մէկզմէլու դէմ, ու իշխանութիւ-
նը Մարոնիներուն ձևաքը ըլլոյթ՝ Տիւրզները
միշտ կը նախանձէին անոնց վրայ . ուստի երբոր
տեսան որ յաջող ժամանակ ունէին իրենց շէյլս
Պէքիր Ճէնապէլազգի նախկին իշխանութիւնը վե-
րըստին հաստատելու, սկսան խռովութիւններ գրգռ-
ուել, կեղծելով թէ այլ ևս չին կրնաք Հայողանդիւլ
քրիստոնեաներուն . և քանի մը Մարոնիներու գլ-
լուխներ ալ ծածուկ խոստմունքներավ իրենց կողմը
շահեցան որ հարկ եղած ատենիր պաշտպանեն զի-
րենք : Վակէց եռքը Տիւրզներուն շէյլսէրը իրենց
հետ տանելով Ճէնապէլազգները որոնք երբեմն զօրս-
ւոր գերզատան մը էին ու 1 իբանանու կը հրա-
մայէին, (Վագուլլահ փաշան վրանին ծեծի եր-
թալով հալածեր էր զանոնք), յարձակեցան Տա-
իր-1; Հայոնքի վրայ որ հալածեն անկից Պէշիր
-Քասէմ անուն Մարոնիներուն իշխանը . ահա առ է-
պատճառը ու սկիզբը ան աղետասլի վրդովմունքնեւ-
րուն որով տակնուվրայ եղաւ 1 իբանան լեռը :

Տիւրզնեւը Տակը-ՆՇ-Քամարի վրայ յարձակ
ւած ատեննին շատ քիչոր էին, սակայն յաջողու-
թիւն գտան իրենց կողմին շահած Արտօնի գլխա-
ւորներուն օղնութեամբը՝ որոնցմէ ոմանք յայտնի և
ոմանք ծածռկ ձեռնառու եղան որ Տիւրզնեւը կա-
րող ըլլան իրենց նպատակին համելու : Ես յան-
ցանքը՝ որ Գործեցին քըստանեայ շէյխնեւը և էմիր-
ները առանց ետքի չարիքնեւը մնածելու, աղետա-
յի Հետիւակները ունենալու :

լի հոգուասքսոր ուսուցու :
Աւարտութիւնը (եադիմա) և կոսորտածը զար-
հութիւն տեսաբանն մը զարձուցին ոս վեղեցիկ գա-
ւութը : Քանին մէկ գեղայրեցան, և խաճալի ժո-
ղովուրդը ձմեռվան մէջ ապաստանաբան ըռնենեա-
լով ու առանց ուտելիքի մեալով անօթութենէն և

յուրատէն շատ մարդ մեւաւ : Տիւրզները շատ մեւնաստաններ և եկեղեցներ այլքցին՝ որոնցմէ անթիւ կողոպուտներ ձեռք ճգլով՝ առին հօրան տալին :

Ուշիս փաշան տաճիկ զօրքերու բազմաթիւ
գունդով մը շուտով օահէ հասաւ, ուր տեղի Մա-
րնիները յօյսերնին կտրած մեծ ուժով զարնըւեր էին
Տիւրզիներուն հետ, աւարառութիւնները արզիլ-
լու համար : Վամասկրաէն եկած զօրքերը անմիջա-
պէս Ուշիս փաշային զօրքաց տեղը անցան՝ որոնց
մէկ մասը Ասիլ-Լ-Վամար գնաց, և մնացած
ները դարձան Պէրութ եկան :

Դասակարգի մատշան մեծ ջանքով պաշտպանեց
քրիստոնեանելը . պահպատան զինուորներու խումբ
բեր գիշեր յորեկ քաղաքին փողոցնելը պուրակներու ,
հասարակութեան հանդասութիւնը կապահովէին :
Փաշան քննութիւնն մը ըլրաւ ուր տեղ տաճիկնելը
յանցաւոր գտներելով , յունաց երկու եկեղեցին այ-
րենուն համար , գտառապարտեցան թիւն (բերէկէլը)
երթալու , ու ան երկու եկեղեցիներուն նորոգլելուն
ծախքը հատուցանելու . վերջապէս յունաց պատ-
րիարքին խնդիբքովը յանցաւորներուն ներում շը-
նորջևեցաւ , ու թիւն երթարէն ապօտեցան :

Ամսուս 11 ին պատերազմական շղենաւ մը
Վալքայէն դալով հրաման բերաւ , որ Ասորեստան
մնայած անգղխայիները ետ դառն մն . ուստի զանա-
զան կողմերը գտնըւող բարոր զինուրական պաշտօն-
եաները ետ կանըւեցան : Քանի մը օր է սկսեցին
յամաքը գտնըւած թէնդանովները և պատերազմա-
կան կարստիքները նուուր բեւցունել . զինւըրական
պաշտօնեաները հետղէնտէ կուգան , և կըսւի թէ
22 ին պիսի մեկնին ասկէց :

Անգղիսկան պատերազմի նաև էրէն մէկ Փրէկադ
մը և երկու շոքնառ պիտի մնան հոս . երեկ հասու
Ըլժիպիատ անձնով դարլիսկան պուհքը որ հոս
պիտի մնայ Դրէշ անուն գործվէդին հետ . տառնցմէ
՚ի զատ՝ աւտորիացւոյ դրվէդ մը կայ ու ուրիշ մըն
ալ կըսպասէն , որ հոս պիտի ընթէ աւտորիական
ոնհուանու հիւառառոր Պէրութի :

ԱՆԳԼԻ

Անդղեայի թաղուհին ստողջութեան վիճակի
մէջ է, նմանապէս և իր նորածին սրբին Գօր-
նուայի դուքսը :

— Մայրաքաղաքիս աղքատները մէծ նեղութեան մէջ են, ու անբնց խզճութիւնը օր ըստ օրի շատրամատ վսարէ : Դախատէր եկեղեցիները շատ

շատասալը կրայէ : Օվաման, ու ուշեւուււ շ
նեղութիւն կը կիմն իւնեց կամաւոր ողուսութեան
տուքելովը որ տղբատաց կը բաժնեն միշտ :
Ա երջապէս թէպէտ շատ մարդասիրական ընկե:
րութիւններ կան, ու տնամնեներուն օգնելու փոյե:
ռւնին, բայց անոնք ալչի կրնալով ամենուն հաս
նիլ մեծ նեղութեան մէջ են: Ողորմութիւն խընդ
րովները՝ աս տարի իրեք անգամ՝ աւելի բազմաթի
են քան թէ միւս տարիները: Մուլսացկաններո

Համար հաստատված ընկերութիւնը կը վախճառ
թէ գուցէ աս ձմեռվան մէջ՝ իր ունեցած ստակ
պիտի չի բառէ աղքատներուն ամմեն սփրոյքը հո
գալու :

ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Φωρέζη , 16 Λιονταρίου

Անդղիսյի նոր գեսապանը կոստանդնուպօլիսյ լորտ
ԱզրէշդՓօրդ Գանինկ, ամսուս 2 ին փարէդ հաւ
աւ, ուր պիտի մնայ հինգ վեց օր, ու ետքը ձաւշ
այ ելլալու է կոստանդնուպօլիս երթալու : Աս
ենսապանը արդէն երկու անդամ երկար խորհուրդ
ըրաւ Ո. Կիզօյին և լորտ Քուլէյ անդպիսկան
ենսապանին հետ : Կըսւի թէ քանի մը անդամ ևս
խորհուրդ պիտի ընեն ասոնք . ու հասարակօրէն
սնտանկ կը կարծրւի որ՝ Երևելեան գործոց համար
առ խորհուրդները :

Լորտ ԿՐՈՆԵՐ ամսութ Յ ին Ներկայացաւ գաղ լ ինացուց Թագաւորին , և անոր գերգաստանին . առ ուսութիւննը հրկու ժամէն աւելի քշէց :

Այսպես աշխաղներէն երևելի լուր մը չա-
փնք Վաք-Էջուի տպատթիւնէն ետքը . միայն
թէ կը հաստատէն որ Վ . Ք. Ըստը ընտրված է որ
առխագահութեան պաշտօնը վարէ 1844 ին :
— Կիւ Խօրքի առեւտրական պահպային արկդապետը
փախէր է նոյն քաղաքէն, ու մարդ չիտէ ուր եր-
թալը , նաև 55,000 թալէու պակաած է յիշեալ
պահպային :

ԱՐԵՔԵԼԵՎՆ ՀՆԴԿԱԾՈՒՆ

Պամպայի հոկտեմբեր 19 ին օրագրութիւնը տ-
ուինք, բայց նշանաւոր լուր մը չստացանք Աֆնի-
մազնի վրայօք . որովհետև Պամպայ լուր չ' տ-
ուեր անդղիացւոց բանակին : Այսկայուն աս դիպուածը
միայնիմացանք, որ անդղիացւոց գունդերու շորժ-
մունք մը եղեր է պլըմայի սահմանադրուխ . վասն
զի պլըմայի թագաւորը բազմաթիւ զօրքով Առն-
կոն եկած էր . և միտքը աս էր որ Ահնիմազնի
մեջ գտնեւող անդղիացւոց զօրքերուն մեկ մասը
իրէն զէմ գառնալով՝ մնացածը տկարսնայ կամ
զժբաղպութեան հանդիպի . ու ասանկով ինքը
չինացւոց օգնութիւն ըրած ըլլայ :

“Մեր վերջին թիւովը ծանուցինք, կըսէ Գոմ
պայի օրագրութիւնը, թէ Պըրմայի Թագաւորը
մէկ երկու հարիւր հաղար հոգիէ բաղկացեալ բա-
նակով մը դէալի Առանեկուն երթալուն պատճառովը
մնա շինութեան մէջ ինկաւ Պէնսկալայի կոսու-
վարութիւնը, և անմիջապէս Կանչ շոգենսուը ան-
կողմերը խրկըւեցաւ անոնց շարժումները դի-
տէլու : Կերեայ թէ Թագաւորին միտքը խաղա-
զութիւն ընել չէ որ Կանչը Օգոստոս 20 ին Կալ-
կաղա գնաց, և սեպտեմբեր 22 ին հոն հասնելուն
պէս խակոյն զօրաց պատրաստութիւններ եղաւ Պը-
րման մէս ունեկող շարուանելու :

ամ եղած մեր գումարերը շատոցըն լու :
« Հասիւս ու կալիսակ շոգենաւելը և ուրիշ եր-
կու թեու կրօղ նաւեր՝ 50 զունդ ձիաւոր և 47 հե-
տեակ զօրքերով ան կրղմերը խրկւեցան : Գօրդիս
անուն շոգենաւել մեկնեցաւ Անկափօր երթալու,
և պիտի հասնի Ոչափիս ու Ծիրանդի երկաթի շ-
պինաւերուն որոնք սեպտեմբեր 17 ին մեկնեցան
գոմիզայէն որ երթան միաւորին Չինիմաշն գըտ-
նըւող նաւատորմիդին : Չէր յուսացւէր որ աս շ-
գենաւերը կարող ըլլան ժամանակին Անկափօր

ԱՐԾԻ ԱՅՍ ԱՐԵՎԱՏՅԱՆ

Հասնելու , անոր համար անմայ ետ կանչըւիլը
Խրավատաթիի մէջ բանեցընելու համար , բնաւ
վնաս մը ըըլլար Քարքըլը ծովագլուին գողծքերուն :
28 Են Ենդպիրիզ շոգենաւը Պըրմա գնայ , ու
ըիշ պատերազմի շոգենաւ մըն ու անոր ետեէն
պիտի մեկնի՞ : Ուստի շատ չերթար Խրավատաթիի
մէջ պիտի ունենանք Կալլիոպ , Քիլլորոս , Օրիսա ու
Աւ շոգենաւերէն ՚ի զատ՝ ութը մեծ շոգենաւեւ
րու ահարիսու տորմիզ մը ոչ չնաւ ոհսնըրւած չէ
առ ջուրերը :

«Տակաւին չի գիտցըւեցաւ կառավարութեան
նի միտք ունենալը , և անսանկ կը կարցըւի որ պա-
րագաներուն պահանջմանը համեմատ պիտի շար-
ժի . բայց առենէն էլեւ արագութիւն և զօրութիւն
պէտք է բանեցընեւ աս առթիւ մէջ : Հիմայ շատ
յաջող ժամանակ է աղեկ զատ մը տալու Պըրիսի
թագաւորին և անոր սորլեցունելու , որ Թէպէտ
մնք Զինխմաշնի Ըփկունխատանի դուծքերովը
զբաղեալ ենք , բայց այսու ամենայնիւ չիսն գէմ
պատերազմ ընելը զինւորական կրթութիւն մըն է
անդիսացի զօրաց , շոգինաւելու զօրաւոր տուբիլի
մը օդնութեամբը : Այս շարժմունքն առաջ Պըր-
իսի սահմաններուն մէջ 2,500 հոգի ունէինք և
բան կտոր թնդանօթ , բայց հիմոյ պէտք է կըրկ-
նաբատիկել աս զօրութիւնը :

ԶԱՐԴԱՐԱԿ

5 'Qablab:

Հասունէն կը զբին նոյնագիր 21 թվամբ :

Երիտ հելլենացի անձինք որ շատ ժամանակէ է՝ ի վեր քաղաքացիութեան անդադար խառվութիւն կը հանեն, ու ամեն մարդ դիտէր ասնեց անհանգույս բարբար, յօնիստցի մը վաճառատանը վը բայցին ծակելով ներս մներ են, և 27,000 դուռը շի արժողութեան տակ մահանենք և արծաթթիւններ

ողքիք են : Քալիմնասի աղան և անտեսալը, ասու
իմացածնուն պէս առ զիսդւածը իսկօյն
ունելին յանցաւընելը բանոը զըին . բայց առ
արագործնելը մէկ հնաբքով մը անելէց վախչէ^լ
զացին զէնեք առին, և կառավարութեանը
էմ կեցան սպանալով, թէ ով որ իրենց մատե-
այ պէտի զարնեն մեռցունեն : Աղջն և բոլոր ե-
ւելնելը վախնալով առնեցմ, պարաւորեցան
որինց բնակաբանը մնայու գողցրած բանեցուն

Իվղին մէջ ալ հաստատէր, ինչու որ միշտ հաղորդակցութիւն ունի Հռոդոսին հետ. և Արմեն

եկած բաներուն երբեմն հինգ , տասը կամ տասնը
հինգ օր քարանթինա լնել կրտսեն տեղոյս առողջ
ջութեան հոգաբարձուն և բժիշկը , ժամանակին
պարագաներուն նոյն լով : Իսյոց Ճամբորդներուն
շատերը քարանթինա ընելու հալքը կը գտնան
Ախմիէն Վսիտ անյնելով՝ ուրկէց մաքրութեան հր
բամոնազիրներ կատան և անով կարող կը լսն
աղատ շուռդոս մտնալու : Յիշաւի շատ զարմանալի
բան է որ Ախմիէն մի և նոյն ժամանակի մէջ եկող
ներկէն ոմանք քարանթինա կը լնեն և ոմանք չեն ը
ներ . աս անպատշաճ զործը քարանթինայի վերատէ
սուլը և բժիշկը զիտեն ու կը ցանկան որ կար
դաղը մեր առողջութեան կառավարութիւնը :

Տաճկաց շոգենաւը Խամհիրի Պահբի ըսված ,
անցած շաբթու Կոստանդնուպօլիսէն եկաւ 900
դոքրով՝ որոնք Մուղլա պիտի խրկվաւին ուրիշ 250
հոգինով , ոսք Քրէշէնդ շողենաւը բերաւ . Խամհիրի
Պահբի հետևեալ օրը մեկնեցաւ մայրաքաղաքը
դառնայու :

Լանտրայի վերջին լուրերը կը ծանուցանեն ,
որ սուս (խալով) թզթէ սուակներ գոտած են խիստ
շատ , որնց ամենն ալ չշիդիէ ըստած առեանին
(որ եկամուտներու կառավարութեանը համար հաս
տառած առեան մըն է) սոսրապրութեամբն են .
ու բանցաւոյններին մէկոն գուրզածին նայելով որ

‘Ե,իւԱ,օլրէի Մօրմնինկ-Հերալո կոչւած օրտպէրու-
թեանը մէջ կը կարդացւի :

“ Ա Միացեալ Վահանդպերու կառավարութիւնը՝
5 մեծ նու ունի պատերազմական . 6 Փրէկաղ ա-
ռաջնիկ կարդի . 2 Փրէկաղ էրկրորդ կարդի . 23 մեծ
և փոքր նու . 2 շոգենու , ընդ ամենը 38 սբատե-
րազմականնու : ”

Գերմանական օլոպղութեան մը մէջ կը կարդացւի :

“ Ա Ա ա կ ս ո ն ի ս յ ի թ է ր ու թ է ի ն լ ։ ի լ 1,700,000 լ ը ն ա կ ի չ ո վ լ ը : ո ր ո ն ք ի բ ի ն ց գ ո ր ծ ո ւ ն է ո ւ թ ե ա մ ի լ ը ու հ ա ն շ ձ ա ր տ վ լ ը մ ե ղ ո ւ ի կ լ ր ն մ ա ն ի ն ։ 130 գ ո ր ծ ա ս ո ւ ն ու ն ի մ ե ք ե ն ա յ ո ւ լ ը ո ւ ր դ մ ա ն ե լ ո ւ . ն ա և ո ւ ր ի շ շ ա տ գ ո ր ծ ա ս ո ւ ն ն ե ր ը ո ւ ր լ ը ս ա ն ս ր ե լ ո ւ հ ա մ ա ր . 4000 գ ո ր ծ ա ր ա մ ա լ ։ (թ է զ կ ե ա հ) տ ա ր ի ն 160,000 կ ո ո ր (բ ա ս լ ա մ ֆ) ը լ ւ ս ա յ կ ը հ ա ն է , ո ր ո ն ց ա ր մ է ք ը 5 կ ա մ 6 մ ի լ ի ն թ ա լ է ս ւ ի կ լ ը հ ա մ ի ։ “ 1,մ ա ն ս ա լ է ս ի լ ը մ ե ր ի ն ս ո ւ ր ի շ ձ ե ւ ա ր դ ո ր ծ ն ե ր ը (մ ա ն ի վ ա թ ո ւ ր ա) , ա մ ե ն ի ն տ ա ր ք ե ր ո ւ թ ի ն չ ը մ ի ն ի ն Վ ա զ դ ի ս յ ի և Լ ն գ զ ի ս յ ի գ ո ր ծ ա ս ո ւ ն ն ե ր ը շ ի ն ս ա մ ն ե ր է ն :

“Այսկանի խայլ գործառունելը՝ և էմիցել բուլղով կը քանին :

Անգղիայի մէջ երկաթէ Տանեապարհներէն առնըրւած ստուկը մէկզմէկու վրայ, շաբաթը հարիւր

Հազար լիլիէ սթէտոլինի կը հասնի , այսինքն՝ 11,000,
000 դուռը :

Պօսէրս ծանուցում մը հրատարակեցին Եմել
բիգայի մէջ, որ աշխարհքիս պինտ մեծ ծանուցա-
կան դիլը կը համարւի . 11 ոտք երկայնութիւն ու-
նէր աս տշպւած թուղթը, ու 6 ու կէս ոտք լայ-
նութիւն :

Փարիզու պարսպապահ գօրքելը 30,000 հզգի են
հիմուկ . ու աս մայրաքաղաքին պարիսպներուն
շնութեանը համար՝ 25,000 գիները կը բանին :

Կերպնայ թէ 1 տառապայի աշտարակին հրկիղութիւնը եղածին պէս, խօսքով միայն էվելցած էր առ ձախող դիպուածէն պատճառած կորուստներուն գինը . բայց հիմայ որոշեցաւ որ զինարանի մէջ այրած բաներուն ստոյդ արժողութիւնը՝ կը հասնի եղել 186,600 լիրա սթէռլինի . ասկէց գութէ 10,000 լիրայ պակեցընել պէտք է 5000 հրացանի համար, որ ազատեցին կրակէն . մնացած 176,000 լիրային վրայ 50,000 լիրայ աւ շէնքին նորոգութեանը հարկաւոր եղած ծախքերուն համար էվելցընելով, եղած կորուստին բոլոր գումարը 226,600 լիրայ սթէռլին կընէ՝ որն որ առաջ կըսէին թէ մէկ միլիոնի կը համնի :

Քանի մը ատեն է Վնդղայի և Շրուսիայի տէրութիւնները հրաման աւկն Օսմաննեան տէրութիւնն որ Նշրուսաղէմի մէջ նոր ալպանդներու եւ պիսկոպոսարան մը հաստատէն : Շրուսիայի թագաւորը անցած օգոստոս ամսուն 15,000 լիրայ սթէրլին շնորհեց եպիսկոպոսարանին , որ առ գումարէն տարոց տարի 600 լիրէ պիտի տըրտի Նշրուսաղէմ նատող եպիսկոպոսին կէս ծախքին համար . և մէկալ կէս ծախքն ալ Վնդղայի տէրութիւնը պիտի ուոյ :

Օրսագիրներուն մէջ կը կտրդանք թէ և ո՞նսուայի
եալիսկոպոս խռանապայի և Խօջողաբրի եալիսկոպոս
ներուն ընկերութեամբը, Միքէլ Արլումն Աշք-
ասնզբը խռանապայի և Խնդղիոյի եալիսկոպոս ձեռ-
նագրից՝ որ պիտի նատի Խրուսալէմի մէջ, և իր
իշխանութիւնը պիտի բանեցընէ Վարդեստանի, Եւ-
գիպտոսի և Խթովապայի մէջ : Վա՞նոր եալիսկոպոսը
հրէայէ գարձածէ : Մօրնինկ-Ռոօնիքը օրագրու-
թիւնը կը ծանուցանէ թէ Տէվասդասիոն անուն նո-
րաշէն շոգինսաւը պիտի պատրաստը որ Արլումն
Աշքասանզբը՝ Ուլիչէն առնէ Յուպակէ տանի յետոյ
աս շոգինսաւը պիտի մնայ միջէրկարական ծովուն մէջ
բանելու :

Օանազան լուրեր :

Անդրիանուազօլսի նախկին կառավարիչը Խաղուաց մաշ-
շան՝ Դամասկոսի կառավարիչը կարգեցաւ, ու նոյն քա-
ղաքի Ամբենէջի պահան Պօլիս պիտի դայ :

թիմարէթ՝ և ազըրիի պաշտօնը բոլորքին վերցւեա-
ցաւ . ու թիմարէթի վերաբերեալ գործքերը՝ մաքսա-
պեան թահաճիր պէ իին . լանձնեւեաւ :

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՐԵՎԱՏԵՐՆ

Այս ժաման իմացանք թէ Եարձագոյն Դառւող գեռ հրաման տրւած չէ, որ Արուալէմի մէջ լուսերականներու եպիսկոպոսարան հաստատի, ուստի անանկ կը կարծենք թէ գաղղիարէն օրագրութիւնները՝ ուսկից առնենք վերցիշեալ լուրը, սյսմնքն եպիսկոպոսարանին հաստատութեանը համար տըրւած հրամանը, զլխովին սխալ է:

Կերևնայ թէ Ենթալայի տէրութիւնը Ջինմաշինի հետ ըրած փոքրիկ կոփիւներուն անօդուտ ըլլալը տեսնալով, հաստատ որոշեց որ ալ մեծ փութով և զօրութիւնով շարունակէ պատերազմը: Եղանակը բոլոր գունդերը Ջինմաշին պիտի խրկուին, նաև շատ պատերազմի նաւեր:

— Որտ Արդուն կոչւած մեծ զօրապետը՝ որ արքունական պահապանաց երեսելի պաշտօնատարներուն մէկն է, Քամադոնի զօրաց երկորդ հրամանատար անուաննեցաւ. և շուտով մենքնելու է երկու գունդ հետևակ զօրքերով՝ որոնք պատերազմական նաւերը պիտի մանան Ջինմաշին երթալու:

— Որտ Արդուն Ակովդիայի աղնուական գերզաւատաններէն մէկն է. և Ապանիայի հետ պատերազմները ըրաւ Ուէլէնկդընի դքսութեան ատենը, և յետոյ մասնաւրապէս հռչակեւցաւ Աադէրօյի մէջ Հուկումնեղ տեղին պաշտօնելովը:

— Ենցած կիրակի Գաղղիայի նաւաստի մը և յոյն մը մէկդէկու հետ կոփւ ընելով, յոյնը քաշեց զանակը զարկաւ նաւաստիին, բայց բարեբազութեամբ վէրքը վտանգաւոր չէ. յանցաւորը խալոյն բոնը կանուցաւ պահապաններէն և այժմ բանտարկեալ կը կհնայ:

ԱՌԵՒՏԲԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏԵՇԿԱԾՄԱՆ

Արատանդնուազօլիս, 2 կակտեմբեր:

Դուռտուրները՝ հասարակօրէն մեծ անշարժութեան մէջ են, ու ապրանաց գիները ընդհանրապէս խիստ թուլ են ու օրէ որ իշնալու վրայ են:

Դիմուր: Գրիթէ 1000 շուվալէն աւելի չի բանված ապրանք կոյ քաղաքին մէջը հարուրին 15–20 կանանչ խառնած. աս օրվան արժուութիւնը 6½ զուռուշ է օրին, բայց գնոյ, առնող չի կայ: Ճերմակ գիստոր խիստ քիչ կայ:

Ճերմակ: Եռաջին տեսակ անարատ ապրանքը հազրաւագիտ է. միջակ տեսակէն 10 հազար օխայի չափ կայ: Թէպէտե առջի տարիներուն հետ բաղդատելով խիստ քիչ է, այսու ամենայնիւ գիները միշտ թուլ են. 28–32 զուռուշ օխան ըստ տեսակին անունով միայն են: Ակի լիպը այսմնքն կէսճէճին ատեն՝ կը ծախովի 15–16 զուռուշ օխան:

Ապէկ: Շատ ապրանք չի կայ, ու 11–12 զուռուշ օխան կը ծախովի:

Քիթմրէ: Կարամանի հասարակ տեսակը 6–7 զուռուշ օխան. բայց խիստ թուլ է. շատ ապրանք կոյ քաղաքին մէջը:

Գիլիք: Թէպէտե առջի բերանը շատ ուզմիցաւ. Ենդշիայի համար, ու բարձր գիներով բաւական ապրանք ծախմեցաւ. բայց հեմքուհիմայ լքիչ մը թուլ է, ու հազիւթէ 20: զուռուշ օխան ծախու առնող կը դանըլի:

Եֆին: Եիշտ թուլ է ու գիներուն նոր փոփոխութիւն մը չեղաւ. 70–71 զուռուշ չերին անունով միայն է:

Մեղրամոմ: Շատ ապրանք չի կայ, չի բանված լաւ տեսակը 20 զուռուշ օխան կը ծախովի:

Կիւլեաղը: Եաւ տեսակը: 8½–8¾ մըսիալը դիւրավանք:

Մետաքր: Ուուլէ, ու օրէյօր գիները իշնալու վրայ են:

Քթանի հունտ (քեթէն թօհումը): Թէպէտե լուրուպայի վերջի լուրերը յաջողակ չէին աստ ապրանքին համար, այսու ամենայնիւ գիները հաստատ կը մնան աստ որովհետեւ խիստ քիչ ապրանք կայ: 28: զուռուշ քիթէն (20 օխան) գիւրավանք:

Առամի: Թէպէտե մինչեւ 90–100 փարայ օխան վաճառվեցաւ, բայց հիմքուհիմայ թուլ է:

Յորեն: Բաւական, առուտուր եղաւ. քաղաքին մէջը քշվելու համար. գուրս իրկելու համար քիչ ծափք եղաւ. գիներուն նոր փոփոխութիւն մը չեղաւ: Հիմքուհիմայ քաղաքին մէջը գտնվածը ասոնք են:

Կարծր ցորեն 200,000 քիթէն չափ:

Կակուղ 40,000 "

Ապր տարը 18,000 "

Դարի 30,000 "

Խաչվէ: Դիւրավանք է, առաջին տեսակը 730–750, երկորդ տեսակը 660–700:

Շաբար: Արովշետե բաւական ապրանք եկաւ մօտ օրիրս, ան պատճառի գիները քիչ մը չեղաւ: Հունտայի առաջին տեսակ փոշի շաբարը 235–240 զուռուշ է խանաբարը. Ենդշիայինը՝ 242–245 զուռուշ:

ԻՒՐԵԼԻ

Թգրես 19: Եղակտեմբ:

Բաւակակ ։ Անէպէտե գիները թուլ են, բայց և այն պէտական առուտուր եղաւ աս շաբաթ 1590 պալես Մակեդոնիայի ապրանք ծախմեցաւ 22–24½ փիորին խանթաբարը. 800 պալես Ամերիդայի 32–33½. 1420 պալես Խղմիրու 25–30 փիորին, ու 690 պալես Մաքօ 40–41 փիորին:

Չորպառչ: Բաւական գործառնութիւններ եղաւ աս օրիրս. 2000 տակի չափ, Խղմիրու թուլ ծախմեցաւ 12–16 փիորին խանթաբարը ըստ տեսակին: Շաբէ ՚ի զատ 2000 տական Չէմէլէյի չափէ ծախմեցաւ 6½–6¾ փիօրին. 1100 տական Խէիզտէրէ 6½. 250 տական Խղմիրու՝ 5½–6½. 225 տական Արլոյի 6½–6¾. ու 5600 տուփկուտարը չափէ 11–14 փիորին ըստ տեսակին:

Մեղրամոմ: Թէպէտե շատ ապրանք չի կայ, բայց և այն պէտ գիները թուլ են. Երշիպեղաքրուի ապրանքը՝ 88–92 փիորին է խանթաբարը. Պօսնիայի ու Ակովդիայինը՝ 38½:

Օմիւսնիա, 5 կակտեմբեր:

Եռեւտրական գործառնութիւններ քիչ եղաւ մեր վերջի թիւէն ետքը, ու նշանակելու արժանի փոփոխութիւն մը գրեթէ չեղաւ. հասարակօրէն բոլոր ապրանք գիներուն վրայօք: Եւրոպայէն եկած լուրերը ընդհանրապէս ձախող ըլլալով, ամեն մթերքներուն գիները թուլ են հիմքուհիմայ. բայց պարտինք յուրաքանչ մը չեղաւ: Եւրոպայէն մէջը գիներուն վրայօք: Եւրոպայէն եկած լուրերը ընդհանրապէս ձախող ըլլալով, ամեն մթերքներուն գիները թուլ են հիմքուհիմայ. բայց պարտինք յուրաքանչ մը չեղաւ:

Օմիւսնիա, 5 կակտեմբեր:

Փիլիպուս Ամերիկանի թիւէնը:

ՕՄԻՒՍՆԻԿԱ:

5 կակտեմբեր:

Լօնտառ 112 չ

Մարտիլիա 177

Թիւստ 463–466

Կոստանդնուպոլիս 1–4 հարուրին

ՃԵՆԱՌՈՑՈՒՄ

ՆԱՐԵՎԸՆԻ ՄՐՏԸՆԵՐ

Կոստանդնուպոլիսոյ Ուսումնական լնկերութեան արդեմաբը՝ Տարոյական պատմութիւններ, ՚ի պէտրու մանկանց, այլ կայլ այլ գրքերէ թարգմանած ու բարոյական խրաններ էլելցուցած. գին 6½ զուռուշ: Փոքրքաղաքաներուն երարակավաճառ մէծ սկրտ մարդիքը. կատակերգութիւն շորս արարուածով, գին 4 զուռուշ: Պիտորսի Մէթաթագիրսիսի սրբալան գործողութիւններ. հատընտիր թարգմանված իստալական լովել. գին 5½ զուռուշ: Յիշեալ կերպ գիրքերն ալ աշխարհ. հարաւ լեզուով են. մէկ մէկ հատոր, 8 ծալք, թղթակաղը:

Կը գտնըլի. Կոստանդնուպոլիսի ճշտուալցեան յարգի Վէսորդ աղային գրաւունը, որ է ասմա ալթըն Շէսկէլ աքտար խանը:

Խղմիլի Արշալոյ Արարատաւանին գրաւունը:

Կոստանդնուպոլիսոյ նոր հաստատված Ուսումնական լնկերութիւնը հայոց, իրեն Խղմիրու գործակալ լնտորէ ՚ու ուկաս ՚ու Պալքազմարիանը. ՚ու ուղի ուղղէ կինայ երթաւանոր գրաւունը ու անզամ գըլը վել:

Յիշեալ կերգութեան կատակավարութեանը կողմանէ ստորագրեալ տոմանակ մը պիտի տըրպի ամմն մէկ անդամին, բաժանութիւններ համար տըրված ստակնուն համար, որ է տասներկու և կէս նոր բըտանոց ու կի:

ՄԱՇԱԼՈՅ ՄՐՏԸՆԵՐԸ. Եւ ՕՌապիլը շաբաժը անգամ մը կը ուղպի:

Տարեկան ստորագրութեան գինը՝ 120 զուռուշ է, կանիկի. ով որինուզէ կինայ ստորագրիլի:

Խղմիլի օրգարութեան սպարանը:

Պօլսի. ՚ու էղիր խանը Խղմիրու Ասւալանեան ՚աւակ աղային գրաւունը:

Պուրուս՝ ՚ու ապաքճեան Վատթէռու ու ՚որիգոր աղայի մաղաղան:

Ացէքսանդրիա՝ Աղլանեան կարապետ աղային մաղաղան:

Յուպպէկ (Եամֆա) մէծապատիւ Մուրատ աղայի դրատունը:

</div